

Kabinet
grafike

Abel PANN

27. rujna – 19. listopada 2017.
Kulturni centar i galerija »Šalom«

3.

6.

1.

and Pong

Abel Pann u svojim je grafičkim listovima obuhvatio velik dio povijesti židovskoga naroda. Od 1920-ih, u britanskoj Palestini, teritoriju koji će 1948. biti proglašen državom Izrael, izrađivao je litografije s temama iz *Petoknjižja*, u ciklusu koji je nazvao *Knjiga Mojsijeva*. Neki od tih listova, iz fundusa Kabineta grafike HAZU, izloženi su i ovdje. Klasične priče o biblijskim junacima i junakinjama – Raheli, Abrahamu, Adamu, Mojsiju i drugima – prikazane su u pejzažima židovske pradomovine i s nekim nama egzotičnim scenama, poput Kainova oranja s devom upregnutom u plug.

Budući da su židovska povijest, predaja i nacionalna svijest kontinuum koji traje, prema njihovu vjerovanju, gotovo šest tisuća godina, a kojemu specifičan status u svjetskoj povijesti jamči Abrahamov savez sa stvoriteljem svijeta i svemira, svaki događaj u njoj dio je iste priče, istog rasta jedne zajednice i njezine filozofije. Na neki se način kroz osobni rast Abela Panna zrcali historija i tradicija njegova kolektiva. Kao pripadnik židovske dijaspre svjedočio je

pogromu u Kišinjevu u Moldaviji 1903., a to je iskustvo prenio u mapu litografija *Der Traenen – Krug*, koju je mislio otisnuti u Parizu 1916., ali koju je cenzura zabranila jer je prikazivala francuskoga saveznika (Rusko carstvo, čiji je Moldavija bila dio) u negativnom svjetlu, pa je mapa izašla tek deset godina kasnije, u Jeruzalemu. Svjedočanstva biblijskog i novovjekovnog židovskoga puta kroz povijest Pann je dao u vještom crtežu, odnjegovanom u Parizu, kada je živio u poznatoj rezidenciji zvanoj Košnica, u okruglom paviljonu na Montparnassu koji je za svjetsku izložbu 1900. projektirao Gustave Eiffel, a gdje je kasnije kipar Alfred Boucher davao povoljne atelije umjetnicima.

Od Egipta do Palestine odnosno Judeje; od Rusije, preko Pariza, natrag do novovjekovne države Židova, tekao je put Panna i njegova naroda. Na njemu su prikupljena brojna iskustva, običaji i mudrosti koje čine židovsku tradiciju i kojima je ovaj grafičar dao uvjerljiv lik.

Feđa Gavrilović

ABEL PANN (Latvija, ili Vitebsk u Bjelorusiji, 1883. – Jeruzalem, Izrael, 1963.), rođen kao Abba Pfeffermann, u mladosti je putovao Ruskim carstvom, da bi godine 1903. došao u Pariz, gdje je boravio na Montparnassu. U Parizu je studirao na Likovnoj akademiji i radio karikature i ilustracije za novine, a godine 1912. seli se u Jeruzalem. Prvi svjetski rat provodi u Francuskoj nakon čega se definitivno vraća u Izrael, gdje se u potpunosti posvećuje litografiji.

Izložena djela:

1. *Rahela je bila lijepa i vrlo omiljena* (*Postanak XXIX, 17*), iz mape *Knjiga Mojsijeva*, 1931., litografija u boji, litografski papir, 39,9 x 29 cm;
Kabinet grafike HAZU
inv. br. 3993
2. *I izvadio mu jedno rebro...* (*Postanak II, 21*), iz mape *Knjiga Mojsijeva*, 1931., litografija u boji, litografski papir, 39,8 x 29,8 cm;
Kabinet grafike HAZU
inv. br. 3971
3. *Kain je bio zemljoradnik* (*Postanak IV, 2*), iz mape *Knjiga Mojsijeva*, 1931., litografija u boji, litografski papir, 29 x 39,9 cm;
Kabinet grafike HAZU
inv. br. 3975
4. *Otišla je i vrludala amo-tamo po pustinji Beer Šebe* (*Postanak XXI, 14*), iz mape *Knjiga Mojsijeva*, 1931., litografija u boji, litografski papir, 29,3 x 39,8 cm;
Kabinet grafike HAZU
inv. br. 3997
5. *Nabavi košaricu od papirusove trstike – u nju polegla dijete: i položi ga u trstiku na obali Rijeke* (*Izlazak II, 3*), iz mape *Knjiga Mojsijeva*, 1931., litografija u boji, litografski papir, 29,2 x 39,8 cm;
Kabinet grafike HAZU
inv. br. 4006
6. *Ona je ubrala plod i pojela ga i dala ga svom mužu koji bijaše s njom* (*Postanak III, 6*); iz mape *Knjiga Mojsijeva*, 1931., litografija u boji, litografski papir, 39,9 x 29,6 cm;
Kabinet grafike HAZU
inv. br. 3973
7. *Terah uze Abrama njegovog sina, te Lota....i krenuše dalje iz Ura Kaldejskog* (*Postanak XI, 31*), iz mape *Knjiga Mojsijeva*, 1931., litografija u boji, litografski papir, 29,1 x 39,9 cm;
Kabinet grafike HAZU
inv. br. 3985

Izdavač / Publisher

HRVATSKO-IZRAELSKO DRUŠTVO
אגודה קרואטיה-ישראלית
CROATIAN-ISRAELI SOCIETY

Radićeva 26, Zagreb

Za izdavača/For the publisher: Milan Bešlić • **Urednik kataloga/Editor:** Milan Bešlić
Grafičko oblikovanje/Design: Denis Stankov • **Tisak/Print:** Ljubičasti mrav, Zagreb
Naklada/Edition: 100 primjeraka/copies • Zagreb, rujan 2017.

Kulturni centar i galerija »Šalom«

Hrvatsko-izraelsko društvo
Radićeva 26, 10000 Zagreb

Program je sufinanciran sredstvima
Ministarstva vanjskih i europskih poslova RH, Ministarstva kulture RH i Grada Zagreba

